

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag

N:r 36 (299)

Fredagen den 8 september 1893.

6:te årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher ..... kr. 9:— Idun m. Modet. utan kol. pl. » 7: 50 Idun ensam ..... » 5:—</p>	<p>Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. (Aftonbladets hus.) Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.</p>	<p>Redaktör och utgifvare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 12—1. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerspris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar)</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad total stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.</p>
---	--	--	---	---

Jetta Liedbeck.

Idet galleri af svenska kvinnor, som Idun meddelat sina läsarinnor, böra ej dragen saknas af den siste bardens dotter.

För några dagar sedan afsomnade fridfullt och stilla, ömt vårdad af sin halfsyster, *Per Henrik Lings*, Asaskaldens, älsklingsbarn *Jetta Liedbeck*. Längre är det väl nu sedan hon framträdde för offentligheten. Hennes verksamhet som skaldinna och minnes-tecknerska ligger långt tillbaka i tiden. De senaste decennierna har hon framlevat i stilla tillbakadragenhet i sin närmaste familjekrets. Men nu, vid hennes bortgång, torde dock den uppmärksamhet, hon själf aldrig i lifvet eftersträfvade, böra fästas vid hennes namn, ty i de svenska kvinnors krets, som i lif som lära verkat godt och ädelt, är hon berättigad att intaga en framstående plats.

Sin rätt därtill har hon vunnit på den litterära täffingsbanan, där hon under seklets midt intog en ej obemärkt plats. Men i än högre grad har hon

vunnit den genom de egenskaper, som pryde henne som dotter, maka och moder.

Som dotter var hon, så länge hennes fader lefde, hans bästa stöd och tröst i alla lifvets motigheter och stormar. Redan då hon blott var ett spädt barn, var det hennes joller och hennes friska leende som trösta- de honom öfver hennes moders, hans första, älskade makas bortgång. Sedan stod hon som vuxen ungdom trofast vid hans sida, och i hennes tillitsfulla kärlek, hennes aldrig svikande tro på hans sändning fann han den ömhet och det stöd han med sitt på en gång stolta och känsliga lynne så väl behöfde, då kampen för de idéer han till sist, om än först som bruten gubbe, förde till seger stod som hårdast och han ute i världen mest möttes af afvog misstro och fåvitskt missförstånd.

Som maka hade hon en liknande mission att fylla. Det ser ut som hennes uppgift i lifvet framförallt skulle ha varit att med kvinn-

Om kärleken gäller det: Du förtjänar honom, därför att du ej lägger an på att vinna honom;
och de människor förvärfva honom också oftast, som icke jaga efter honom.

Goethe.

lig förtröstan eller manligt mod stå starka, banbrytande män vid sidan, elda och stärka dem till deras lifsgärning.

Samma misstro som mötte hennes fader, då han banade nya vägar för vår gymnastik, mötte äfven hennes make, homöopatiens främste förkämpe hos oss, då han ville bryta nya banor för vår läkekunst. För bådads utöfvare hyste hon samma förtroende, och till bådads arbete gaf hon i hemmet samma stöd.

Men ej endast den moraliska grund, hängifven tro på en lifsgärning äger, skänkte hon sin make. Under dagar af pröfningar och ej minst ekonomiska svårigheter skötte hon äfven hans hus med den omtanke och klokhet, som förstå att af litet göra mycket.

Det var till en början ofta knappt nog i den oppositionelle och för sin vetenskaps mer än sin egen framgång intresserade forskarens hem. Men hon styrde där så, att ej endast han kunde fortgå på den väg han utstakat för sig, utan att af brödbekymmer nödgas öfverge den, utan äfven så att en talrik skara kraftiga söner och väna döttrar där fostrades till heder för sitt land och till utmärkelse på skilda lifsområden.

I barnens idoghet ser man ofta moderns återspeglad. Få mödrar ha såsom Jetta Liedbeck förstått att under vanskliga yttre förhållanden, innan ännu hennes make tillkämpat sig det erkännande, som sedan kom honom till del, fostra sina barn till glädje för sig och till framgång för dem själfva.

Men sin kraft därtill fann hon genom att i sitt lif följa samma grundsatsar som hon i sina dikter och andra arbeten gifvit uttryck åt: en varm och innerlig förtröstan på den allmakt, som med rättvis fadershand leder människornas öden, en frisk och oförvillad blick på lifvet samt en bottenats i karaktären af det sega, okuffliga lifsmot, som utmärkte de gamla kämpar, hvilka hon af sin fader lärt sig både att älska och förstå.

Alla dessa grundsatsar finner man klart, ädelt och känsligt uttalade både i de dikter hon, därtill uppmanad af vänner och bekanta, utgaf och kanske än mer i den med lika mycken uppfattning som pietet skrifna minnesruna hon ristade öfver sin fader.

Anda in i sin höga ålderdom bevarade hon ock samma hjärtats adel och lynnets spänstighet. Till och med sedan sjukdomen brutit hennes kroppsliga krafter, var hennes ande lika verksam, vaken och kraftfull som någonsin. Till det sista, äfven då fädernehemmet efter hennes makes död var upplöst, var hon för de sina, sina barn och deras familjer, en sammanhållande och lifgifvande kraft.

Detta om den inre gången af hennes lif. Om den yttre är ej mycket att säga; här dock några data.

Dotter till Per Henrik Ling och hans första hustru, den väna och fagra Sofia Maria Rosenqvist, föddes hon i Lund, där fadern då ännu var fäktmästare, den 8

april 1810. Endast tre år gammal kom hon med sin fader till Stockholm, när han år 1813 förlade sin verksamhet dit. Tjugutre-årig lärde hon där känna dåvarande docenten i anatomi, doktor P. J. Liedbeck, och blef hans maka. De första åren af sitt äktenskap tillbringade makarne i Upsala, där Liedbeck då var docent och tillförordnad professor i anatomi. År 1846 flyttade han hamnsen öfver att ha blifvit förbigången vid en befordran, till Stockholm, där han lefde som praktiserande läkare ända till sin död 1876. Sina senaste lefnadsår tillbragte doktorinnan Liedbeck dels hos sin måg, domänintendenten Müntzing på Fiskeby, dels hos sin dotter, änkeprofessorskan Georgii i Stockholm. Innevarande sommar var hon på besök hos sin halvesyster, fru V. Dahl på Ingla egendom, där döden träffade henne.

Sin förnämsta litterära verksamhet öfvade hon under 1840- och 1850-talen. Hennes dikter, försedda med förord af Atterbom, utkommo i Upsala 1849, hennes lefnadsteckning öfver fadern 1852 och hennes större skaldestycke, »Bardens dotter», 1855, båda i Stockholm.

H. A. Ring.

Ombord på »Sibylla».

*Från Napoli i morgonljus
vi styra ut på vägen
att höra Medelhafvets brus
och vindens sång i tågen.*

*Den skarpa bogen böljan skär,
att skummet mjölkhvitt ryker,
och kring »Sibylla» här och där
delfinen lustigt dyker.*

*»Addio, bella Napoli!»
från fördäck redan klingar,
och måsen, sväfvande förbi,
står still på sträckta vingar.*

*Det blir så tyst med ens ombord
bland hela främlingskaran:
man lyssnar rörd till sångarns ord
och märker inte snaran.*

*Den brune skälmen väl förstår,
att när Neapel svinner,
kan han blott locka fram en tår —
en flod af silfver rinner.*

*Han säkert då i tanken ser
en nedrökt liquorista,
där hans Lucia kärligt ler
om kvälln mot sin Battista.*

*Och därför klingar mandolin
och svarta ögon flamma
med samma eld som detta vin,
som har Vesuv till amma.*

Napoli 1893.

Daniel Fallström.

»Fin de siècle.»

»Vi lefva i en dekadansperiod,» säger Hans Alienus i Verner von Heidenstams bok med detta namn. I samma mening har man redan länge begagnat sig af ett franskt slagord: »fin de siècle». Seklets sista årtionde är för handen; med sina förhoppningar på framtiden vänder man sig mot det gryende tjugonde århundradet, medan det nittonde likt en sjunkande sol går ned vid synranden.

Men hvad är det då, som brister vår tid? Ty det är något som fattas; i annat fall vore det ej ett fin de siècle-skede, en dekadansperiod. Någon tror måhända, att intet kan fattas vår tid, om ej tilläffventyrs det, som det är kommande tider förbehållet att uppåga. Men det är ej så. Det, som framför allt brister vår tid, det fanns i gångna dagar, fanns som en eldande, inspirerande kraft till stora dåd, och den kraften nämnes — entusiasm. Det är den, som nutiden förnämligast saknar, den och dess förutsättning, fantasien.

Man torde icke kunna förneka, att entusiasmen är en drifkraft till stordåd, att den lyfter och höjer, att den bringar småaktighetens röst till tystnad. Den gör däckkraftig och viljestark, ty i sin rätta form sväfvade den ej »ins blaue hinein» till strids mot donquixotiska väderkvarnar, utan är medveten om det mål, för hvars uppnående den strider. Men denna segervissa hänförelse, som ensam är i stånd till störfverk — hvar finns den väl nu? Besjalar den också ea och annan, som oförtutren bland gäckeri och motstånd bibehåller målet i sikte, så är den likväl till finnandes blott hos få. Och hvarför? Jo, fantasien är borta.

Liksom entusiast fått betydelse nära nog af svärmare, så har också fantasirik och fantast fått en dålig klang. Här som så ofta annars är det öfverdriften, som har bragt själfva begreppet i vanrykte. Ett tidehvarf, som nästan uteslutande fäster afseende vid nyttan, är dessutom böjdt att ringakta hvad som ur utilitetssynpunkt tyckes vara af mindre vikt. Nutiden har också velat inrymma ytterst ringa plats åt fantasien. Den har till och med måst lämna ett herradöme, där man tillföre kunnat tro den vara enväldig härskare, nämligen barnavärlden. Se blott på den litteratur, som är afsedd för de små! Hur hafva ej sagorna,

fantasiens tummelplats, försvunnit från jul- och födelsedagsborderna, där de förr städse syntes bland gäfvorna. Tiden kräver allvar och klokhet, säger man; redan tidigt måste barnen lära känna verkliga lifvet, inga ofruktbara drömmar få grumla deras tankar. Fävitstkt. Forna tider hafva ock kräft allvar och klokhet ej mindre än den närvarande och hafva dock ej bannlyst fantasien från barnkammaren. Påståendet, att fantasien gör oduglig till praktisk verksamhet, hur lätt vederlägges det ej därigenom, att alla dessa, som under barnåren hade fantasien till ledarinna i lekar och drömmar, vuxit upp och blifvit dugliga kvinnor och män. Och barnen själva? Älska de männe icke sagorna, då de någon gång få höra sådana? Jag talar nu ej om de förvuxne, som i sina missriktade försök att få gälla för stora anse sig hafva vuxit ifrån slika barnsligheter. Nutidens »mognare» ungdom äskar af sina nöjen mera realitet, fantasien är den för blodlös, och de slappade nerverna fordra mera stimulus. Men denna skara af blaserade, i förtid lefnadströtta fin de siècle-gossar och flickor, är det den, som i det århundrade, hvars gryning nalkas, skall lyfta släktet ur den dekadansperiod, som nu är förhanden? Hur skall den mäktiga det värfvet?

Nutidens uppfostringsmetoder, hur förträffliga de än må vara, lägga för ringa vikt vid fantasien, ja, tyckas nästan frukta den. Barnen brådmogna, och denna förtidiga utveckling, långt ifrån att förhindras, främjas eller ses åtminstone ej med oblidiga ögon. Såväl i arbeten som nöjen äro de före sin tid, de varda lillgamla. Därpå alstras längre fram trötthet och leda vid arbete samt en ökad njutnings törst. Så nötas de unga ut, nästan innan de träda ut i världen som fullvuxna. Däremot förmenar man barnet den glädje, som fantasiens rika lekar kunna bereda. Tids nog skall verkligheten gripa in och skingra drömvärldens gestalter, låt dem då så länge som möjligt tjusa och lifva deras unga sinnen! Vi äro för reflekterande, vi analysera våra känslor, till dess all fröjd förgår under reflekterandets och analyserandets dissekerknif. Vi sakna just det omedelbara. Men låt ej barnen få sin del af denna nästan sjukliga vana, som torkar ut fantasiens läskande, lifgifvande brunar. Toivo säger på något ställe ungefärligen som följer:

Att vara *liten* är att tro på tingen
i omedvetenhet om deras halt.
Att vara *stor*, det är att tro på ingen,
att pröfva, misstro och förkasta allt.

Låt då de små vara små, så länge de äro det! Sök att väcka deras fantasi till lif och framför allt, kväf den ej då den visar sig! Den sysselsätter dem och roar dem, är dem sällskap i ensamheten. Då skola de engång såsom stora kunna erinra sig en lycklig barn-dom, som ej helt slukats upp af läxornas mekaniska slit och slöp eller upptagits af jäktandet efter ständigt nya njutningar, som till sist blott alstrat leda och afsmak. Sätt ej i deras hand romaner och berättelser för stora, nej, låt dem läsa dessa sagor, som befolka de susande skogarne och de forsande älfvarne med hulda väsenden, det skall också lära dem att hålla hembygdens väna nejder kära. Låt dem icke brådmogna, det skall hämna sig dyrt. Fantasien däremot skall aldrig göra dem odugliga för den verksamhet, som en gång skall kalla dem. Den skapar dem tvärtom en värld, där deras tröttrade tanke under hvilostunderna hämtar ny dådkraft och styrka till förnyadt arbete.

L. H.

En fråga för dagen.

I en följd af nummer har Idun sysselsatt sig med frågan, hur man med en begränsad summa af något tusental kr. skall ställa hemmets ekonomi så, att hvarje berättigadt kraf tillfredsställes och ändå utgifterna icke öfverstiga inkomsterna.

Frågan kunna vi säga vara en af tidens brännande, och då Iduns uppgift är att bjuda oss föryngringens äpplen, bör hon också i sina skålar inlägga sådana, hvilkas praktiska användande skall framkalla friskare och i samma mån lyckligare släkten.

Medan lösningen af ofvannämnda fråga i Idun rört sig med de tusentals kronorna, ha de kvinnor, hvilkas inlägg i frågan jag nu går att teckna, sysselsatt sig med hundratalen, eller med de flesta svenska kvinnors hushållsekonomi.

Vid det i Göteborg nyss avslutade elfte Sv. folkskolläraremötet höll fröken Eva Rodhe ett föredrag om skolkök och ledde sedan som ordförande meningsutbytet om välgörenhet mot fattiga skolbarn.

Lugn och klar stod hon där, med språket i sin makt fängslande allas sinnen. Sådan, anspråkslös och enkel, öfverlägset skicklig och mång erfaren i sitt fack, bör den kvinna vara, som intager en plats i en folkskolestyrelse.

Ty värr får jag icke återgifva hennes bild eller skildra hennes lif, det skall framdeles skildras i Idun och är förbehållet en finare penna än min; endast i förhållande till skolköket, den unga kvinnans danande till en praktisk, duglig husmor, går jag nu att teckna fröken Rodhe.

Hon föddes 1836 och har i tjugunio år som föreståndarinna ägnat sig åt enskild skolverksamhet i Sverige. Dessutom har hon flere år vistats i Frankrike, Schweiz, Italien och England.

Det var dock icke endast detta, utan också den verksamma del hon tagit i åtskilliga välgörenhetsinrättningar och det praktiska sätt, på hvilket hon där verkat, som så ådrog henne uppmärksamheten, att hon i december 1889 invaldes i Göteborgs folkskolestyrelse och följande januari där inträdde. Här har hon trenne år verkat så som endast en kvinna kan göra det.

Vid arbetet i välgörenhetens tjänst hade fröken Rodhe gjort en erfarenhet, som nog mången gör, nämligen att i de arbetarehem, där mannen icke super och hustrun är praktiskt duglig, blomstrar lyckan äfven med små tillgångar; men där hustrun icke förstår att sköta hemmets ekonomi, finnas split och otrefnad, äfven om mannen är nykter och har goda inkomster, och åter att med en duglig hustru kan hemmet ofta bibehållas, äfven där mannens förtjänster läggas på krogdisken.

Dessutom hade hon under sitt mångåriga arbete med den uppväxande ungdomen sett, att boken icke ensam utvecklar människan. Vid henne trufves godt det osunda fantasilif, som blott af en praktisk, huslig verksamhet kan utrotas.

Med denna erfarenhet väckte fröken Rodhe i folkskolestyrelsen förslag om inrättandet af ett skolkök. Förslaget omfattades med intresse af n. v. ordföranden professor Ernst Carlson och inspektorn doktor J. Ambrosius samt flere af skolrådets medlemmar; en komité nedsattes, och tack vare doktor Ambrosius' outtröttliga arbete blef det en verklighet. Konsten var blott att få en duglig föreståndarinna.

En sådan var styrelsen dock snart lycklig nog att finna i fröken Lotten Lagerstedt.

Genom årslång öfning hade hon vana att handleda de unga, genom långvarigt vistande i England hade hon fått öppen blick för lifvets praktiska utveckling icke minst på det område, där hon blef kallad att intaga en vägbrytande ställning. Det var nämligen på den ort, där hon var, och genom hennes vänner som de första engelska och skotska folkskolan inrättades. Med dessa erfarenheter förenade hon hjärtats fina bildning samt goda kunskaper, särskildt i fysiologi och hälsolära.

Genom enskild frikostighet sattes hon i tillfälle att i Glasgow närmare utveckla sig för sin nya verksamhet, och sedan fröken Rodhe också genom enskild välvilja fått medel till inköp af husgeråd, öppnades den 1 april 1891 Göteborgs skolkök. Att börja med inrymdes det i ett af de gamla skolhusen, men har nu flyttat sin verksamhet i en förhyrd lokal, Skansgatan 11. Utrymmet är dock äfven här så inskränkt, att det förefaller besökaren som en gåta, att så mycket godt arbete kan utföras på en så liten plats.

»Ett normalt skolkök,» säger fröken Lagerstedt, »bör vara så inrättadt, att 24 flickor på fyra afdelningar där kunna undervisas.» Som detta i Göteborg ännu är ett önskemål, få de 24 flickorna tillsvidare handledas i 12 grupper. Fröken Lagerstedt har häri biträdts af fröken Selma Johansson, utgången ur Stockholms skolkök och nu kallad att i hufvudstaden förestå professorskan Anna Retzius' matlagningsskola.

Stadsfullmäktige ha till skolköket beviljat ett årligt bidrag af 3,000 kronor. Fröken Rodhe är dess inspektris, och det omfattas af allmänheten och elever med växande intresse.

De senares ålder är mellan 12—14 år, och tillhöra de hitintills utan undantag folkskolans femte klass eller fortsättningsskolan. Inträdesafgift är en krona och middag betalas med 10—20 öre. Hvarje vecka tvättas och bakas. Brödet, som ej åtgår i köket, säljes, men flickorna kunna också få medtaga mjöl och baka för sina hem.

Maträtterna, beräknade för arbetarens hushåll, rätta sig ock efter lokala förhållanden. Så ha flickorna i Göteborgs skolkök insaltat flere tjog sill och lärt sig att af nämnda fiskart bereda tretton välsmakande rätter.

Uppköpen för köket ske till en början under lärarinnans ledning, sedan få flickorna göra dem på egen hand, och till avslutningen får hvar och en inköpa, hvad hon själf skall tillaga.

Kursen är beräknad för 30 dagar och läroboken, Lotten Lagerstedts kokbok, indelad i 30 lektioner. Hvarje dag få flickorna uträkna kostnaderna på person för den mat, som tillagas.

En af skolkökets stora förtjänster är den minutiösa ordning och renlighet, som där inläras. En och annan finner detta opraktiskt, ty så kan det icke tillämpas i lifvet, men liksom man lär barnen att alltid sy väl, fastän de som fullvuxna mången gång få nöja sig med de stora styngen, så måste också i barndomen ordningen inskräpas. Den hör till uppfostran, men det är icke endast så fröken Lagerstedt utöfvar sitt moraliska inflytande.

De, som varit nog lyckliga att få genomgå en kurs i hennes skolkök, skola snart glömma strängheten, hvarmed hon inskräpte skolans plikter, men aldrig den godhet och kärlek, som gjorde spiseln till hemmets härd, därifrån icke endast värmen utströmmade, utan också

det behag och den trefnad, som göra den tyngsta börda lätt och det minsta lilla hem stort.

Kursen slutar med en grundlig rengöring af kök, visthus, källare m. m., och examen afläggas på så sätt, att några medlemmar af skolstyrelsen samt barnens mödrar inbjudas till en middag, lagad af de små glada köksorna.

Under februari, mars, april detta år hölls en lärarinnekurs. Deltagarinnorna i denna vore fröknarna Sigrid v. Essen, Lisen Eriksson, Alma Pettersson och Olga Bredvej (norska); försedda med diplom, ha tre af dessa gått ut att upptaga skolkökets stora idé, och den fjärde bereder sig att i utlandet fortsätta sina studier. Så arbetar fröken Eriksson i Lysekils skolkök, fröken Bredvej i sitt hemland, och fröken Pettersson går att i dessa dagar tillträda sin befattning som föreståndarinna för det af St. Kopparbergs aktiebolag inrättade skolköket.

Fröken Rodhes skolkökstanke liknar ringen kring stenen, som kastades i vattnet. Det blir en, det blir flere och, om ännu aflägsen, randas dock den dag, då kvinnorna i de skandinaviska hemmen skola reda sund, enkel kost, Iduns äpplen, åt det uppväxande släktet.

Amanda Leffler.

”Underkänd.”

Skiss för Idun

af

Elsa Lindberg.

(Slut fr. föreg. n.r.)

Ja, kära lilla Karin, den här gången så, — de stora blå ögonen hängde vid lärarinnans läppar — »så var det allt bra många fel.»

Underkändt, underkändt — brusade det i Karins öron.

»Så jag kunde ej med bästa vilja ge annat än underkändt,» ljöd den trötta rösten, nästan sorgset.

Det blef med ens så underligt lugnt inom lilla Karin, hon blef så märkvärdigt passiv och likgiltig. Det var som om det icke alls var hon, som satt där på den gula trästolen, icke alls var till henne man talade, som om den där blåa hemska boken icke alls kom henne vid. Och hon hörde slött på, hur lärarinnan gick igenom hela den öfriga skrifboks-packen. Det bekom henne ingenting, ingenting alls. Hon satt där och stirrade på metertabellen, som hängde midt emot på väggen, stirrade på lärarinnan; och med ens gjorde hon den upptäckten, att »fröken» var rysligt lik en gammal portklapp, som hon sett på landet i somras. Aldrig hade Karin heller märkt förr, att hon hade så rysligt mycket rynkor i pannan. Var det icke förunderligt!

Det ringde. Lektionen var slut. De flickor, som hade sina böcker på katedern, rusade fram och kastade sig öfver dem.

När lilla Karin hade sin bok framför sig på pulpeten, sin fruktade bok med namnet på sned och fläckarna på pärmarna, när hon såg det anilinröda C flamma emot sig, då först kommo de, den ena efter den andra af de klara, heta tårarne. De trillade öfver den barnarunda, mjuka kinden, och hela lilla Karin skakade under snyftningarna.

Åh, hur hade hon ändå icke funderat och grubblat öfver den här skrifningen! Hur

hade hon icke försökt göra sitt bästa och slagit upp i lexikonet och bläddrat igenom hela den gamla grammatiken! Och läst igenom temat sedan — så många, många gånger, tills hon kunnat det alldeles utantill. Och hvarje kväll, innan hon somnat in i sin lilla säng, hade hon bedt, bedt med de små knubbiga händerna hopknäppta, om godkändt, *bara* godkändt! Och nu . . . Hvad skulle de väl säga därhemma? Hur skulle hon kunna tala om det?

Lilla Karin gick ut i tamburen och lyfte ned sin lilla bruna kappa från kroken. När hon hade hängt upp den i morse, då — då hade hon ej ännu känt det förfärliga och lifvet hade ännu lett ljusst och förhoppningsfullt emot henne.

Det var en liten mycket allvarlig person, som vandrade uppför Sturegatan. Hon gick med steg, som blefvo allt mer och mer dröjande, ju närmare hon kom Kommandörsgatan. Och en liten hand i svart ullvante flyttade oroligt på den blå skrifboken under armen.

Den lilla allvarliga personen steg in i en port och gick mycket, mycket långsamt uppför trappan. Lilla Karin — ty det var hon — stod er stund och lyssnade utanför dörren. Ifrån köket hördes slammer af kastruller, och en gäll jungfruröst sjöng med känsla och öfvertygelse:

»Amanda gångar sig ut i lunden.»

Lilla Karin suckade djupt, flyttade boken under andra armen och tryckte på ringknappen. Sången inne i köket tystnade. Jungfru Amanda »gångade sig» ut i tamburen för att öppna.

»Inga galoscher! Här ska man ligga och tvätta! Var så god, hon, och torka sej med trasan!»

En grof, tjock arm sträckte fram under lilla Karins näsa en trasa af den vanliga, obestämbara färgen. Lilla Karin lade ifrån sig skrifboken och tog sig an med trasan med en ovanligt blid och undergifven min.

»Herrskapet sitter vid bordet, så det är bäst om skyndar sej.» Och så försvann Amanda in i köket igen, lämnande lilla Karin där i tamburen, ensam med sin skrifbok, sin trasa och sitt sorgsna hjärta.

Nu stod hon dock äntligen i dörren till matsalen. Hon såg pappas breda rygg, bror Pelles profil med uppnäsa och borstig lugg och mammas klara ögon, som vändes mot henne. Hon satte sig ned på sin plats med modstulen uppsyn.

Det var grynkorf i dag till middag — grynkorf, Karins fasa! Men ändå åt hon två portioner med en ifver, som om det gällt lifvet.

Pappa undrade, hvarför hans stumpa såg så allvarsam ut i dag. Och Pelle kastade fram sitt vanliga: »I dag har det bestämdt gått illa för dej i skolan.» När Amanda ömsade tallrikar, så passade han på att rycka Karin i flätan. Men inte en gång det hjälpte; lilla Karin bara såg på honom med en lång, bedjande blick.

Middagen var slut. Pappa gick in till sig. Pelle stöflade ut. Amanda vandrade med tunga steg mellan köket och salen för att duka af, skramlande med tallrikarna. Mamma hade gått ut i serveringsrummet för att ordna om kaffet.

Nu skulle det ske, nu skulle hon tala om det! Karin steg upp och gick med fasta steg ut till mamma. Hon hade under hela vägen hem tänkt sig, hur hon skulle framföra den

svåra bekännelsen. Men nu, när hon såg mamma stå där och skära saffransbullen i fina, gullgula skifvor med den blanka knifven, nu fick hon ej fram ett enda ord.

Så satte hon sig ned på stolen bredvid mamma. Hon såg, hur mamma tog ned den mjuka borsten från spiken och sopade ihop brödsulorna till en liten hög på det utskurna brädet. Hon flyttade stolen litet närmare, började draga med fingrarna öfver det poletrade bordet, hostade till ett litet tag, och så kom det:

»Vet mamma, att i dag hade vi franska sista timmen — —»

»Jaså.»

Det var ett mycket ointresserat »jaså». Ja, det lät nästan, som om mamma inte alls hade hört, hvad lilla Karin sagt.

»Vi hade franska i dag sista timmen,» började åter en röst, som darrade en smula.

Men nu svarade mamma ingenting alls, utan bara stirrade djupsinnigt i sockerskålen, så att det kom öfver lilla Karin en häftig lust att gråta.

»Det var rysligt, hvad sockret gått fort åt den här veckan,» sade mamma, när Amanda gick förbi henne med soppterrinen.

»Jaså.»

Det var ett »jaså», fullt lika ointresserat som mammas eget nyss, men bestämdt ett par oktaver hvassare i klangen; och så försvann Amanda med sin soppterrin i köket och slog igen dörren efter sig, så att lilla Karin hoppade högt från stolen.

Men då var det alldeles, som om det lilla ordet *underkänd*, som legat så långt, långt inne, kommit upp litet längre i halsen, och så passade lilla Karin på. Åh, hur den tumlade ut, hela den svåra bekännelsen — tumlade ut i orediga, förvirrade ord. Det var, som om de kämpades om att få komma fram, orden, som legat så tungt på hjärtat inom lilla Karin och så marterat henne. Och de stora blå ögonen simmade i tårar.

Men mamma, hon förstod sin lilla, känsliga, samvetsgranna flicka, hon glömde sockerskålen, Amanda, allt; hon värmdde de små våtkalla fingrarna vid sin mjuka hals, hon tryckte det lilla rufsiga hufvudet intill sig, och genom moderssjälen bäfvade den brinnande bönesucken, att lilla Karin alltid, alltid måtte vara lika samvetsgran, då skulle hon en gång helt visst i lifvets svåra skola ej behöfva frukta betyget »underkänd».

Några spörsmål till ödet från en husmor.

1. Hvarför smakar vid bordet alltid *den* rätten *bäst*, hvaraf vi ha *minst*?
2. Hvarför går just alltid det *värdefullaste* sönder af vårt glas och porslin?
3. Hvarför komma alltid besökande på *olämpligaste* tid, till exempel när vi ha tvätt, när jungfrun är sjuk eller något är på tok?
4. Hvarför rivna pojkarne alltid sönder sina byxor på *de* ställen, där gluggarna synas *bäst* och äro *svårast* att laga?
5. Hvarför äro våra barn alltid *bråkigast*, när vi ha främmande, och *oartigast*, när vi som allra helst skulle vilja ha *heder* af dem?
6. Hvarför komma våra män alltid just *då* med alla möjliga påhitt, när vi ha hufvudet fullt af de mest *brådskande* bestyr, och hvarför stryka de envist omkring oss, när vi önskade dem *tintals ur vägen* för vår storstädning?

Kan någon medsystrar å ödets vägnar gifva någon upplysning om dessa saker i Idun, vore ingen tacksammare än

Cordelia.

Iduns skollofskoloni 1893.

Sedan Iduns skollofskoloni nu återvänt till hufvudstaden, har doktor Carl Flensburg, under hvars insiktsfulla läkarekontroll kolonien äfven i sommar haft fördelen att stå, afgifvit följande rapport.

* * *

Liksom vid flere föregående tillfällen har jag äfven i år haft nöjet undersöka medlemmar af Iduns skollofskoloni, såväl omedelbart före afresan som vid återkomsten till hufvudstaden efter slutad sommarkampanj, och bifogar jag äfven denna gång en kortfattad tabell, hvilken bättre än ord tolkar det hälsobringande inflytande, som vistelsen på landet under härliga somrardagar utöf-

vat på stackars fattiga, sjuka och i så många afseenden vanlottade barn.

En klokt planlagd välgörenhet verkar i dubbelt måtto välsignelsebringande, och att anordnandet af skollofskolonier måste betraktas som en synnerligen lycklig och praktisk form af välgörenhet, därom tror jag alla vara fullt ense. Jag skulle gärna efter besök på ort och ställe velat något närmare skildra Iduns skollofskoloni; en strängt upptagen tid har emellertid hindrat mig att i år sätta denna min plan i verket.

Slutligen vill jag till Iduns läsarinor ställa en varm uppmaning att allt fortfarande gynna och omhulda dessa skollofskolonier, hvilkas stärkande, hälsobringande och upplifvande inflytande jag här ingalunda särskildt behöfver påpeka.

18 barn: 10 gossar och 8 flickor.

N a m n	Vikt.		Längd		Brösthöjd		Ökning		
	vid afresan kg.	vid återkomsten kg.	vid afresan cm.	vid återkomsten cm.	vid afresan cm.	vid återkomsten cm.	i vikt kg.	i längd cm.	i bröstbredd cm.
Adamsson, Gustaf	24,5	26	122,5	123,5	60	62	1,5	1	2
Björkman, Gunnar	38	40,5	152,5	153	64	64	2,5	0,5	—
Jonsson, Anders	33	36	145	146	64	66	3	1	2
Jonsson, Gustaf	32,5	33,5	132	135	62	65	1	3	3
Jonsson, Sven	26	26,5	126,5	128	58	59	0,5	1,5	1
Karlsson, Georg	28	29,5	128,5	130	63	65	1,5	1,5	2
Palmgren, Karl	21,5	21,5	118,5	120	58	58	—	1,5	—
Svensson, Birger	35	37	137,8	138	64	68	2	0,2	4
Wiklund, Karl	24	25	123	124	58	60	1	1	2
Astrand, Vilhelm	27	28,5	133	133	59	61	1,5	—	2
Andersson, Elsa	ej vägd vid afr.	—	—	—	53	57	—	—	4
Fredriksson, Anna	22	25	112	112	58	59	3	—	1
Hellberg, Malvina	29,5	30,5	133	133,5	57	60	1	0,5	3
Lundholm, Hilma	46,5	47	144,5	148	69	74	0,5	3,5	5
Pettersson, Gerda	24,5	25,5	128,5	129	57	59	1	0,5	2
Samuelsson, Anna	21	23,5	119,5	119,5	54	56	2,5	—	2
Thorstedt, Thyra	27,5	27,5	128	128,5	57	61	—	0,5	4
Östergren, Elsa*	—	—	—	—	—	—	—	—	—

* Fortfarande på landet för sin svaga hälsa.

C. F.

Slutredovisning

af influtna medel för Iduns skollofskoloni:

Transport från sista redovisningen den 16 juni kr. 768: 75, från Arholma skolbarn 1: —; Systrar-na K. i Lund 3: —; X. 5: —; Bede 2: —; Gamla vänner 2: —; H. o. W., Ekshärad, 6: —; Gerdas,

Annis och Barbro's flitpengar 3: —; Ebon Hoi och lille Davis 2: —; H. N. 20: —; lille Axel August 3: —; A. M. P. R. 2: —; Svenska i Newyork 7: —; Anna 2: —; Ebba, Aryd, 5: —; förkommen signatur 1: —; Några ord från en skolkateter 2: 40. Summa kronor 835: 15.

"Att göra godt..."

Några betraktelser af *Erny*.

(Slut från n:r 34.)

En annan liten episod, som vittnar om en viss fyndighet i tiggeriet och manar gifmildheten till noggrann uppmärksamhet, tilldrog sig för någon tid sedan i Stockholm. En resande ombads af en arbetsklädd karl att få ett tio-öres frimärke för ett angeläget bref.

»Jag vill icke ha pengar, endast ett frimärke,» sade han allvarligt.

Den tillfrågade, som troligen icke heller skulle lämnat honom kontanter, hade verkligen frimärken på sig och gaf honom ett. Karlen tackade och gick. Af en händelse kom den resande att strax därpå se honom i en kryddbod, där han sålde frimärket för åtta öre, hvarefter han begaf sig till en närbelägen krog och förvandlade de åtta örena i en sup. Den resande hade, själf osedd,

observerat allt, och då karlen kom ut från källaren, tilltalade han honom lugnt och vänligt:

»Det är skadligt att förtära brännvin utan mat. Se här är tjugufem öre, för hvilka ni kan få ett mål mat på serveringen här intill. Jag har själf ätit där.»

Den tilltalade såg bedröfligt slagen ut, tog med en ödmjuk hälsning mot 25-öringen och ämnade gå in på kaféet.

»Vänta ett ögonblick,» inföll den resande, »när ni ätit, skulle ni ju kunna göra mig en liten återtjänst. Jag träffas vid Centralstationen och skulle vilja ha ett litet paket befordrad till Vasastaden.»

När mannen kom tillbaka, så — ursäkta, mina läsarinor! — luktade det verkligen bifstek om honom, således dess bättre icke brännvin. Med mössan i hand och en glimt af förlegen tacksamhet i blicken mottog han några förhållningsorder.

»Ser ni,» sade den resande till sist, »på

detta sätt bli vi kvitt med hvarandra — och det är ju hederligast för oss båda!»

Han fick sedermera veta, att mannen ärligt och ordentligt utträttat ärendet. Det var för den senare en god lex, som kanske räckte för lifvet.

Alla känna vi väl till den i en stor stad grasserande svärmen af minderåriga försäljare af blommor, blyertspennor, tändstickor m. m., och det kan näppeligen gifvas mer än en tanke om detta yrke i smått: det är maskradt tiggeri, och är det ej så från början, måste det blifva det genom allmänhetens tanklöshet.

För att komma ifrån de envisa bytingarne, slänger man till dem en slant, merändels utan att köpa något. Detta borde man dock ej göra, utan alltid fodra valuta, om icke för annat så för att stärka den lilles begrepp om, att intet fås för intet. Han har dock själf för ett litet belopp inköpt sina pennor, så att han vet, hvad det vill säga att betala för en vara. Ställer sig icke allmänheten i motsvarigt förhållande äfven till honom, blir han van att *blott* vara föremål för ett halft gäckande medlidande, och han uppfostras till tiggare ex professo.

Bäst är naturligtvis att versamt taga reda på den lilles förhållanden, hans hem och hans anhöriga samt med de hjälpmedel, som stå till buds, söka draga honom från ett tidigt börjadt vagabondlif in i en tillvaro af nyttigt arbete. Här öppnar sig ett vidt fält för den på människokärlek grundade välgörenheten, och är den af rätta sorten, låter den sig hvarken förvillas eller tröttnas. Den är uppfinningsrik och ihärdig.

Till sist vill jag anföra en liten historia, som torde innebära en och annan lärdom för utöfvare af välgärningar i allmänhet.

En på Söder i Stockholm bosatt prästman blef antastad af en halffull, illa klädd mansperson, som bad om en slant — det var både hyran och ett och annat...

»Åh, ni borde skämmas! Stora, starka karlen gå och tigger! Hvar bor ni?»

»I Skinnarviksbergen,» kom det motvilligt fram, och ännu motvilligare visade mannen vägen, när prästen ville besöka hans bostad.

Prästens hurtiga och rättframma sätt gjorde emellertid intryck på karlen, som efter hand lossade på tungbanden och talade om, att han då och då hade litet förtjänst som sjäare i Stadsgården; men det räckte nu förstas inte långt, för se...

»Brännvinet, kan jag tro!» afbröt prästen med en fast, men alls ej ovänlig blick.

»Jo-o — de' ä' nog de' också, förstas...» medgaf mannen brydd, som om han gripits på bar gärning med något ofog.

De kommo till ett af de värsta rucklen, af hvilka det ännu finns några kvar i den trakten.

»Här ser ju ut som ett svinhus,» sade prästen och tittade sig omkring i kyffet. En medelålders smutsig kvinna och en ung flicka i trasgrann, trådsliten dräkt voro därinne, sysselsatta med att göra ingenting.

»Är det hustrun och dottern?»

Kvinnan neg tyst och nöp en smula förlegen i förklädnissnibbarne.

»Hvad gör frun för någonting då?»

»Jag är förstas tvätterska, se...»

»Då borde ni väl kunna hålla smutsen från er själf också,» tänkte prästmannen med ett mönstrand ögonkast, som kvinnan tycktes förstå. Hon slätade ut förklädet och dolde hastigt en solkig linneflik, som stack fram i barmen.

En god kopp kaffe.

Det bästa, billigaste och helsosammaste kaffe är vårt ängrostate och malda **Hushållskaffe** å 1:05 pr 1/2 kg., som finnes äkta endast uti vår butik.

Stockholms Kaffe-Aktiebolag

4 Klara östra kyrkogata 4

»Nå än dottern då?»

»Hm...»

»Ah — så! Stackars barn! Hur gammal är du?»

»Aderton år.»

»Hvad heter du?»

»Adelaide.»

»Det var ju ett riktigt vackert namn, det! Åh, du lagar nog snart, att du bär det med riktigt heder också!»

Den hjärtliga tryggheten i dessa ord mjukade så underligt upp det unga, styfva sinnet. Hon såg hastigt upp i den gamle prästens redliga ansikte, och då hon lika hastigt slog ned ögonen, så var det för att dölja en lätt imma, som dragit öfver dem, och hvilken tycktes henne ha uppstigit någonstades inifrån för att på vägen liksom snöra till strupen så konstigt...

Ack, I vänliga, tröstande ord — I ären dagdroppar på hjärtats himmel, i hvilka spår vecka känslor gro som vårbrodd i regnvattnad mark!

»Hör på godt folk,» sade prästen omsider, här måste bli en annan ordning, men först ska' vi betala hyran... 5 kronor, var det ju, och därför ska' ni visa mig till värden.»

Mannen gjorde en sötsur grimas.

»Åhja, bli inte ledsen nu,» sade den gamle herrn med ett ironiskt godmodigt löje, »ni ska' nog få betala igen mig det! Både ni och er hustru se mig ut att i botten vara duktigt folk. — A propos, gå ni i kyrkan?»

Förlägen moltystnad.

»Nåja, ni kunna ju försöka på t. ex. om söndag, ni äro mina egna församlingsbor, och nu äro vi ju bekanta med hvarandra. — Låt se, att ni komma!» tillfogade han allvarligt, »så få vi efter gudstjänsten språkas vid uppe hos mig. — Det var sant, jag har en del matpoletter till ångköket, ni kunna hålla till godo med dem så länge...»

Sedan han fått husvärdens adress, gick han, följd af höfliga och tysta afskedshälsningar.

Den mannen hade vunnit alla tre. Så där hade ingen tagit dem förut. Hm... om de verkligen skulle gå i kyrkan! Det var ändå en märkvärdigt snäll och rar präst, det där. Undras, hvad han tänkte ställa till med dem...

Söndagen kom, och efter gudstjänstens slut syntes en trio med nyfikna och halft generade miner bredvid kyrkporten. Plötsligt lutade tre sina hufvuden ihop till en unison hviskning: »se där kommer våran pastor!»

»Nå, se det var då roligt,» hälsade »våran pastor» fryntligt och tog alla tre i hand. — »Hela familjen Jonsson med barn och blomma och i full stass — så där ska' hyggligt folk se ut; nå det skadar inte att göra sig litet fin till det yttre också, när man hälsar på vår Herre i hans hus!» Han smålog med en erkännande blick åt deras aktningvärda försök till toalettförbättring.

De följdes åt till pastorns bostad, pastorn och Jonsson före, fruntimmerna efter.

»Nå, Jonsson,» frågade pastorn sakta och med en min af hemligt förstånd, »hur ha ni haft det med förtjänsten?»

»Åhjo, herr pastorn, det har varit skapligt nog. Kärng... hustru min, menar jag, och flickan ha också fått litet att göra... tvätt och strykning, förstås.»

»Hur har det varit med brännvinet då?»

Jonsson ref sig ett tag i nacken och grinnade till.

»Jo, det har allt mest fått stanna på krogen den här veckan. Se kärng... hustru min kaxade på snygga kläder och tocke där

till den här sönda'n — ja, pastorn förstår nog... kvinnfolkerna...» Han tittade ej obelåtet på sin tarfliga, men snygga habit, köpt i ett klädstand på Hornsgatan.

»Bravo, Jonsson, det var bättre att ta slantarna till utvärtens oruk i fast form — nu se ni allihop ut som folk.»

Familjen Jonsson blef bjuden på middag i jungfrukammaren, och det blef hela påföljande veckans stora samtalsämne därhemma.

Då man blifvit bjuden på middag hos »våran pastor», fick en allt ta lite vara på sig och hålla sig uppe, ska' en veta. En gick aldrig heller säker för, att inte gubben en dag tittade in till en, och därför hade kyffet blifvit så putsadt och fint, att en inte kände igen det: putsadt hvitt, nya gardiner, tapeter och fönsterrutor lagade — men inte med gråpapper den här gången. För resten, det var ju på det hela taget trefligare för en själf att ha det lite fint omkring sig. — Ja, den pastorn, si det var en karl, det!

En dag fick fru Jonsson stor tvätt från pastorns, och samma dag fick mannen kallelse dit upp.

»Nå Jonsson, hur är det nu med förtjänsten?»

»Bra nog, herr pastor, fast bröstet är litet klent, förstås; det ständiga knogandet och bärandet...»

»Hur ha vi det med brännvinet då?»

»Ackurat bortlagdt, herr pastor!»

»På hedersord, Jonsson?»

»På hedersord, herr pastor!» sade Jonsson högtidligt och räckte fram sin valkiga hand, under det att det ryckte så befängdt i ögonlocken.

»Skönt, då få Jonsson och hustrun portvaktsplatsen, som är ledig här i huset — ifall ni vill?»

»I fall jag vill!» utbrast Jonsson, och nu rent af skalf det i ögonlocken.

»Nå, hur är det med flickan då?»

»Åh, Gud signe barnet — det var mest vårat fel... Jo, hon står från morgon till sent in på natten med kärng... hustru min på hufvet i tvättbaljan.»

»Godt, då får hon plats hos oss först som jungfru och sedan, om hon artar sig bra, att gå min gumma tillhanda — ifall nu tösen vill?»

»Ifall hon vill...!» Det hvarken ryckte eller skalf längre i ögonlocken, utan nu brast en hel flod loss, och Jonsson stretade förgäfvos emot, stora, starka, genomlyckliga karlen!

Ja, så blef det uppgjort till alla parters uttryckliga belåtenhet, hvilken räcker än i dag, då den är byggd på den klippfasta grunden af en ömsesidigt känd pliktuppfyllelse i kristligt verksam anda.

Litteratur.

För akvarellmålare.

Denna art af konst, behaglig som diletantism och tacksam då den ej uppträder med anspråk på hög rang, är såsom sysselsättning på lediga stunder, vid färgläggning af mönster eller för direkt afbildande af föremål ur naturen och vår dagliga omgivning i hemmet, både nyttig och nöjsam och kan ofta äfven blifva ett icke ovesändligt bidrag till framtida förvärf.

Det ligger naturligtvis stor vikt uppå, att all kunskap i början inhämtas på ett praktiskt sätt för att lämna största möjliga behållning för framtiden, så äfven här.

Att utan ledning lära sig måla är icke lätt. Det är ej nog med att tycka det skulle vara så roligt att lära sig måla, att tro sig äga anlag därför och bara köpa sig en färglåda och börja kludda på egen hand. Åh nej! litet konstigare än så är det allt. Första själfständiga försöken pläga visserligen i många fall sluta af sig själfva, men i andra åter, då häg och lust ej slappats och möjligen anlag förefinnes, mana de till fortsättning; det är då, om ej förr, som ledning behöfs mer än någonsin för att ej komma på afvägar, ofta svåra nog att lämna. Det är då som råd och upplysningar böra vara välkomna vid val af förlagsplanscher, materiel m. m. samt upplysning om rätta sättet för studiernas bedrivande på egen hand, så vida, hvilket är det bästa, icke en kunnig lärare leder öfningarna.

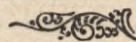
Nybörjare bör icke genast försöka att kopiera naturen. Hon — ty vi tänka här mest på Iduns unga läsekrets bland det täcka könet — äger naturligtvis ingen färdighet i teckning. Öga och hand äro ovana och måste först öfvas. Detta sker bäst, då icke en ordentlig kurs i teckning kan föregå, genom att kalkera enkla och lätta förebilder, som sedan transporteras på akvarellpapper och noggrannt uppritas med en spetsig, ej för lös penna, för att sedan färgläggas.

Kalkering, höra vi någon utropa, är ju fusk, inte lär man sig rita på det sättet. Jo, med förlor, kalkering, då den rätt utföres, är en ganska god öfning och icke endast ett latmansgöra. (Kalkering begagnas till och med rätt mycket af säkra tecknare.) Genom den lär man sig rätt bra att noggrant följa mönstrets linier, man lär sig att själf se, om teckningen stämmer öfverens med originalet, och då är man ju på god väg.

Om eleven använder all den noggrannhet, hvaraf hon, med god vilja, kan vara mäktig, så bör hon härigenom kunna åstadkomma en rätt god afbildning och tidigare börja, hvad hon ju sträfvat efter, att måla, än annars vore fallet.

För ofvan antydda ändamål har öfverläsaren vid Tekniska skolan i Stockholm, hr Fr. Liljeblad, utgifvit ett litet häfte »16 blad för nybörjare i akvarellmålning, med upplysande text», à kr. 3: 60, som finnes att tillgå hos utgifvaren.

Meningen är att låta detta första häfte, som vi tro oss kunna rekommendera, efterföljas af ett andra, innehållande: draperier, naturföremål, frukter m. m. åskådliggörande målningens fortgång under arbetet.

Ur notisboken.

Vår första kvinnliga kemist. Till Idun meddelas: Fröken *Lovisa Hammarström*, som 1874—76 erhöi sin kemiska uppfostran hos professor Werner Cronquist i Stockholm, därefter blef assistent hos honom, sedan kemist vid Bångbro och Fagersta, har nu inrättadt ett eget kemiskt laboratorium i *Kopparberg*, där hon verkställer allehanda kemiska analyser och arbeten. Fröken H. torde vara den första svenska kvinna, som utöfvar själfständig verksamhet som analytisk kemist.

I skördetid. Den 1 dennes afled härstädes änkefru *Maria Charlotta Clason*, född Lorichs, uti en ålder af nära 75 år. Fru C. var dotter af landshöfdingen i Stora Kopparbergs län Peter Daniel Lorichs och hans maka Maria Gahn. Hon blef gift med och var sedan 1880 änka efter direktören vid järnkontorets f. d. metallurgiska stat Isaac Gustaf Clason. Högt uppuren och värderad af alla, som närmare kände henne, sörjes den nu hädangångna närmast af sonen Gustaf, professor och föreståndare för Tekniska högskolans fackskola för arkitektur, och af döttrarna Gustava, gift med generaldirektören och chefen för kommerskollegium Richard Åkerman, Charlotta, gift med professorn vid Tekniska högskolan Gustaf Nordenström, och Ellen, gift med grosshandlaren härstädes Victor Åkerman.

En bröllopsrecept i bøljan. Årets sista simuppväsning i Stockholms stads bad- och siminrättning ägde rum i söndags till »bröllopsrecept» för fröken *Emilie Nygren*, som i 9 år verkat såsom lärarinna vid denna inrättning och på ett utmärkt sätt, hvarom de årligen förekommande uppväsningarna på fruntimmersafdelningen burit talande vittnesbörd.

Juvelerare
K. ANDERSON
1 Jakobstorg 1

Juvel-, guld- och silfverarbeten, passande till lysnings- och hederspresenter. Bordsilver, eleganta mönster till lägsta pris efter dagens kurs å silfver. Kontrollerade guldbroscher från 15 kr. Guldarmband från 30 kr. Guldringar från 28 kr. Guldringar från 5 kr. Diamantringar med 1, 3 och 5 diamanter från 20, 60 och 125 kr.

Reela varor. Billiga priser. — Bref besvaras omgående.

Teater och musik.

Kungl. operan uppförde i fredags för första gången efter tolf års hvila Flotows romantiska opera »Alessandro Stradella». Libretton är nog skäligen klen och musiken verkar något förlegad. Att operan emellertid väckte så starkt bifall, som nu var händelsen, måste nog tillskrivas hr *Ödmann*, hvars utförande af titelpartiet, om man bortser från en del brister i memoreringen, verkligen var briljant. Hela operan hvilade ock så godt som på detta sångparti, och vi förstå så väl, att hr *Ö.* gärna velat inregistrera det på sin repertoar, smekande och melodiskt som det alltigenom är. Det torde ock komma att räknas till hans bästa. »Italia, du mitt fosterland» och bönen i tredje akten föredrogs förträffligt. Dock skulle ytterligare en något varmare anstrykning af inspiration göra den senare ännu mera verkningsfull. Hr *Ö.* understöddes godt af de medspelande. Fröken *Frödin* utförde sina koloraturer anmärkningsvärdt säkert och redde sig på det hela taget bra. Brister förefinnas dock ännu i tonansatsen, och stämman behöfver egaliseras. Hr *Strömberg* var väl på sin plats i Bassis parti. De båda bofvarnes roller innehades af herrar *Brag* och *Rundberg*, af hvilka särskildt den förre, som har tydliga anlag åt det komiska hållet, framställde en dräplig typ. Uppsättningen är god, baletten förtjänar särskildt erkännande och det hela går bra under hr *Halléns* ledning.

Vid operan har engagerats en dramatisk operasångerska signora *Fausta Labia*, hvars första uppträdande äger rum i nästa vecka som *Margaretha* i »Mefistofeles».

Södra teatern, det gouterade lilla konstteatret på Mosebacke höjder, har under de gynsamaste auspicierna inledt sin nya säsong. Själva salongen har under sommarens lopp genomgått en smakfull renovering, så att den nu strålar af glada och harmoniska färger, parkettens sittplatser, som förr voro ganska trånga, ha blifvit helt bekväma, och en ny vacker ridå fånglar ögat, medan man väntar på de förnöjelser, den går att aftacka, så fort ouvertyrrens sista toner förklingat. På premiären inleddes programmet med en stämningsfull versifierad prolog, som framsades af författaren, direktör *Christiernsson*, och där i raska drag tecknades en historik öfver Södra teaterns trettioåriga tillvaro och verksamhet. Till denna prolog anslöt sig en serie väl arrangerade tablåer ur »Herr Dardanell och hans upptåg på landet», »Lilla helgonet», »Stora Mogol», »Lili», »Hin och smäländingen» samt »Farinilli».

Den senare delen af programmet upptog *Geijerstams* roliga lustspel »Svärfar», hvilket fortfarande väcker liflig muntherhet. Teaterns framstående komiker, hr *Gustaf Bergström*, har ock en af sina glansroller i den kujonerade, men icke förty en smula lättsinnige professors kläder och verkar oemotståndligt med en fin och måtfull komik. Hr *Hirsch* gör en dräplig karaktärsfigur af assessor *Pumpendahl*, och fru *Caspér* som den gamla döfva mormodern är så äkta man kan begära. Fröken *Lindsén* är en ny akquisition, af hvilken teatern efter allt att döma bör kunna vänta sig heder, och fröken *Widell* gör den munviga pigans korta scener till ett par af styckets glanspunkter. Det är en mångsidigt begåfvad och väl samspelt trupp, Södra teatern nu för i elden, och den kommer helt visst att uthärda den med segrarens honnör.

Vasateatern har ock börjat sin kampanj med lofvande krafter. *Millöckers* bekanta operett »Staccars Jonathan» går hvarje kväll för pukor och trumpet. I herr och fru *Castegren* har operetten, som ju uteslutande odlas på denna scen, också fått ett ypperligt stöd. De äro både intelligenta artister och förträffliga sångare. Den förstnämnde genomför i titelrollen en hurtig och originell typ, och en sådan *Harriet* som *Hilda Castegrens* har hufvudstadspubliken ej förr sett eller hört. Af den gamla stammen bibehåller fröken *Eckström* sitt välförtjänta favoritskap. Hennes *Molly* var så pikant och strålade som någonsin. Direktör *Warberg* som den mångfrestande impressionär återsågs ock med odeladt nöje. Om hr *Rönnsblads* *Vandergold* kan däremot dess sämre ej detsamma intygas. Sommarhvilan tyckes föga ha botat på röstens skavanker. Det hela går emellertid med lif och lust, och den vackra salongen genljuder hvarje afton af det muntraste bifall.

Filharmoniska sällskapet börjar som vanligt sina öfningar i september.

Det är meningen att vid en af arbetsårets tre konserter utföra Beethovens stora Missa solennis (d-dur-mässan), detta sublima verk från mästarens sista period, hvilket aldrig hittills utförts i Sverige.

En gammal historia.

Af *Helena Nyblom*.

(Forts.)

Han klappade ömt dessa mjuka, ljusbruna lockar och hviskade:

»Min stackars lilla dufva, hvad sörjer du öfver?»

»Öfver att de vilja gifta mig med dig.» hviskade hon med ömklig röst.

»Ja, du kan naturligtvis inte bry dig om en sådan gammal ful och skallig gubbe som jag,» sade han. »Jag har alltid varit ensam och allena, och du tycker, att det just kan vara godt nog åt mig att fortfara med att lefva mitt ensamma, glädjelösa, lif till dess jag dör.»

Tony svarade endast med att trycka armarne hårdare omkring hans hals. Det fanns i alla fall ingen i världen hon höll så mycket af som onkel Jonas.

»Är det någon annan du håller mera af?» frågade han.

»Nej, jag vill inte ha någon. Jag känner ingen. Jag vill inte gifta mig,» sade hon.

Hon kunde knappt hålla ögonen öppna längre.

»Vill du inte heller vara hos mig?» frågade han och tryckte en sakta kyss på en af hennes smala händer, som glidit ned från hans hals.

»Jag kan vänta! Jag kan vänta till nästa vår, till nästa sommar, om du vill. Du får gärna resa in och roa dig i Stockholm först, om du bara vill komma tillbaka till mig igen. Skulle du helst aldrig vilja se mig mer?» tillade han mildt.

»Nej, hos dig är godt att vara; — bäst!» svarade Tony sakta och satte sig riktigt till ro.

»Jag skall vara så god emot dig,» sade han.

»Jag skall göra allt, hvad du vill. Om du bara vill stanna hos mig alltid. Vill du det, Tony?»

»Ja,» hviskade hon. »Jag vill stanna — här hos dig.»

Hennes läppar stodo ännu öppna, men hennes ögon hade tungt slutit sig, och sakta föll hon i sömn på hans knä.

Då modern i två timmar väntat på ett lifstecken från gula salongen, förlorade hon tålmodet. Hon öppnade försiktigt dörren och såg onkel Jonas sitta djupt nedsjunken i en af de gula sidenlänstolarne, och hopkrupen på hans knä satt Tony och sof.

Onkel Jonas lade leende fingret på munnen, och friherrinnan Elisabeth försvann lika ljudlöst som hon kommit och sade till om champagne till middagen.

Den dagen drack man på Arvidsnäs förlofnings-skålen för onkel Jonas och Tony.

* * *

Då förlofningen väl var eklaterad, kunde Tony knappt förstå, hvarför det egentligen kostat henne sådana kval att besluta sig.

Onkel Jonas uppträdde alldeles icke med en lycklig älskares fordringar. Han var fortfarande endast den gode onkel Jonas, den rara, vänliga mannen, som nu blott hade rätt att visa Tony mera af sin vänlighet och godhet, än han visade någon annan människa.

Tony var, liksom sina syskon, rädd för sina föräldrar. Hon såg i dem ett par högre väsen, hvilka strängt och rättvist bedömde det minsta fel hos vanliga dödliga, och, som bekant, är den känsla man erfar för detta slag af upphöjda praktexemplar icke alltid så uteslutande angenäm.

När man själf är ung och svag, full af oroliga tankar och oberäknliga omkastningar i sin själ, är det något allt för imponerande i att ständigt granskas och bevakas af personer, om hvilka man tror, att de äro alldeles främmande för alla sådana mänskliga svagheter.

En sådan förträfflig faders son kan naturligtvis aldrig ha den djärpheten att tänka sig, att hans pappa i sina unga da'r också kunde förlora på biljard eller dricka ett glas för mycket. Och en sådan dygdig och exemplarisk husmoders dotter skulle säkert anse det som en uppdiakt fabel, om någon skulle hviska om, att hennes mor i sin första ungdom hade haft en olycklig kärlek, ja,

till och med fört en hemlig brevväxling med en officer af ett temligen tvetydigt rykte.

Det finns föräldrar, hvilka älska att sätta sig själfva på en piedestal som andra husgudar, och där kunna de ofta bli stående rätt länge — ja, ibland hela lifvet igenom, oakadt en sådan farlig och upphöjd plats måste vara särdeles ansträngande och enformig att intaga.

Den glade baron Henrik och hans förträffliga hustru tronade alltid på två sådana orubbliga piedestaler för sina döttrar, hvaremot onkel Jonas var munter och glad. Honom kunde man anförtro allting, skämta med, ja, till och med göra narr af, utan att det förändrade hans goda lynne det allra minsta.

Att vara hans förklarade gunstling var icke något så svårt, och det var icke heller så afskräckande att tänka sig som blifvande härskarinna på det stora, glada Åby, där trädgården låg mot söder, ut emot den långa, glittrande sjön med de skogbeklädda stränderna.

Onkel Jonas kom aldrig, utan att skänka Tony vackra gåfvor.

Familjesmyckena skulle bli hennes, och han började med turkosshalsbandet och agaterna med de utklippta miniatyrerna bakom och slutade med det stora smycket af opaler och diamanter, som hade tillhört hans salig mor.

Onkel Jonas köpte den vackraste ridhäst till Tony och gaf henne själf ridlektioner, och när hon nystade garn, satt han vid hennes fötter på en pall och såg hänryckt upp i hennes unga, drömmande ansikte.

Man väfde och sydde på hennes utstyrsel, som om det gällde att skaffa fullkomligt utblottade och brandskadade det allra nödvändigaste, i stället för att det var fråga om ett mycket öfverflödigt öfverflöd af alla möjliga saker.

Julen närmade sig, och till själfva julhågen var det fullt med gäster på Arvidsnäs.

Vänner och fränder kommo långväga ifrån, gamla och unga och små barn, för att fira julen hos baron Henriks.

Det var denna jul en ovanligt hård vinter.

Snön låg famnshög på alla åkrar, täckte alla råmärken och höljde de rikas och fattigas ägor i samma iskalla liksveping. Sjöarne voro hårdt tillfrusna, vägarne på många ställen ofarbara, och beständigt fortfor det att snöa; det var som om den låga, mörka himlen hade ett förråd af snömassor välda ned öfver den frusna jorden, som redan segnade under bördan af all den dräpande kylan.

Vid Arvidsnäs voro kornkärvar utsatta till sparfvarne, som i stora flockar samlade sig vid gården; man hade utdelat rikliga och vänliga gåfvor till de fattiga, och nu, på julaftons morgon, stod hela gården i sin fullkomliga julprakt.

I köket sken det af koppar och messing, alla golf voro skurade bländande hvita, alla öfverdrag voro tagna af ljuskronorna, där granris var inflyttadt mellan vaxljusen. I den långa raden af rum två trappor upp, som i allmänhet kallades högtidsrummen, voro flygeldörrarne öppnade, så att man såg de olika salongerna, den hvita, den gula, den röda efter hvarandra.

Julbrygden och julbaket voro slutade och hade utfallit till fru Elisabeths stora belåtenhet. Julmiddagen skulle äga rum nere i matsalen, som låg på nedre botten bredvid vestibulen, och där efter skulle man bege sig upp i festsalarne och utdela julgåfvorna.

Alla gästerna sutto församlade kring det stora hästskobordet.

Baron Henrik och friherrinnan Elisabeth presiderade vid midten af bordet. Vid ena ändan tronade onkel Jonas mellan Tony och Anne-Sophie, vid andra ändan stodo de mindre barnen med servietterna bundna om halsen.

Måltiden hade varit mycket munter. Risgröten, lutfisken och refbensspjället hade ätits och berömts.

Hembrygdt öl och mumma gingo flitigt omkring tillsammans med franska och spanska viner.

Betjänterna buro nu in de stora smörtårtorna, och barnens ögon lyste af glad förhoppning.

Ljusen hade brunnit till hälften ned i armstakarne. Herrarnes ansikten flammade af vin och glädje.

Baron Henrik hade tagit friherrinnan Elisabeth om lifvet, utan att hon satte sig däremot, som hon vid liknade tillfällen brukade göra.

»Låt oss nu få en visa!» ropade baronen till onkel Jonas. »Ingen sjunger en visa i ett glad lag som du!»

Onkel Jonas smålog, sänkte sin röda isterhaka ned i den vidlyftiga halsduken, som var snodd så många gånger kring hans hals, som om en ovän

gjort det i hopp att på detta sätt skaffa honom ett slaganfall.

Onkel Jonas lekte med sin tjocka klockkedja, lade hufvudet på sned och betraktade med ena ögat ett bestämdt ljus i ljuskronan; därpå harklade han sig och bad om tillåtelse att få sjunga en sång till: »Vänskapen.»

Hans repertoar var icke stor; och hvilken i det stora sällskapet hade icke hört onkel Jonas sjunga sitt ode till vänskapen? Men hvar gång han serverade det till desserten vid en af de stora högtiderna, blef det mottaget med samma hänryckning af sällskapet, och de yngsta barnen väntade som på en familjehändelse, att deras tur skulle komma att höra onkel Jonas sjunga.

Alla ansikten voro därför vända mot honom, medan han reste sig, åter igen harklade sig och tog sitt glas för att börja.

Utanför rasade stormen med en våldsamt, som om den ville rycka taket af byggningen.

Snön kastade sig mot rutorna, som om någon hade slängt den näftals mot huset. Det ruskade i dörrarne till vestibulen, så att man fleregånge hade gått att se, om de icke hade sprungit upp.

Som på många gamla svenska herregårdar befann sig köket i en af flyglarne, och det var ingen lätt sak att i denna våldsamma snöstorm föra fat och sässkålar oskadade öfver till matsalen.

Just då onkel Jonas skulle börja sjunga, störtade stormen med en sådan kraft mot huset, att det uppstod en hemsk paus i sällskapet. Naturen föreföll som en vild, öfvermåktig fiende därutaför, som nu i julnatten utförde stora och förfärliga ting, medan denna lilla människokrets satt vid tända ljus och åt smördeg.

Men onkel Jonas hostade igen och började sjunga »vänskapens lof».

Han hade en liten mjuk, rund stämma, men som alltid tycktes blifva inklämd af de feta ringarne kring hans runda hals och af den breda halsduk, som var snodd omkring den.

Han sjöng, som man säger, »med smör», men ju mera röd han blef, dess mera förälskade han sig i denna sammansnörd, feta klang, som han, i likhet med många andra, betraktade som det högsta uttryck af känsla.

Vid omkvädet i hvarje strof, som ljöd så:

»Vänskap är det ömma band,
Som oss huldt förenar.»

stämde hela sällskapet i.

Baronen kysste sin hustru, barnen skramlade med gafflar och skedar mot tallrikarne, och alla sjöngo af full hals.

Det var fjorton verser i visan, och onkel Jonas hade kommit till den tionde. Han tog just sin högsta ton i slutet af orden:

»Vänner sjungen gladt med mig!» hvarefter omkvädet faller in.

För att bättre fånga detta höga g lyfte sig onkel Jonas på täpspetsarne och sträckte halsen, så godt han kunde, upp ur halsduken. Men tonen gick midt itu i halsen på honom!

En skräll som om blixten hade slagit ned, ljöd utifrån. Hela huset skakade.

Alla sprungit upp, och de unga damerna bleknade.

Dörren, som ledde ut till försalen, slets upp, och tjutande följde stormen efter; — och nu knackade det på dörren till matsalen, som om det icke var mänskliga händer, hvilka slog den.

Så knacker ödet plötsligt på människans dörr.

Nu kastades dörren upp, och där visade sig en underlig syn. En af husets folk och en annan obekant mansperson i resdräkt höllo emellan sig en högväxt ung man, som knappt kunde hålla sig upprätt.

Han var klädd i en lång slängkappa med flere kragar, den ena öfver den andra. Där ofvanpå reste sig en hög björnskinnskrag, som var uppvikt i nacken. Han hade ingenting på hufvudet, och hans långa, mörka hår hängde ned öfver pannan och kinderna. Hans ögon stirrade framför sig med en underligt förstenad blick; han var likblek, och från hans ena tinning rann blodet sakta droppande ned öfver kinden och klubbade fast håret.

Då dörren öppnades för honom, kastade snön från förstugudörren en lång strimma snö efter honom in på det bonade salsgolvet. Han försökte gå ett par steg framåt, men plötsligt uppgaf han en stönande suck och sjönk ned på golvet.

I ett ögonblick var salen nästan tom. Damerna hade förskrämda sprungit sin väg. Ett

par af dem voro nära att svimma, och luktsaltet och hufvudvattensflaskorna togos fram.

Matsalen, där allting nyss varit så festligt och gladt, såg ut som ett läger, där soldaterna plötsligt blifvit anfallna af fienden.

Stolar lågo kastade på golvet, duken var till hälften rifven från bordet, glas och tallriker med till hälften uppåtna desserter stodo i oordning om hvarandra, och på ett hörn rann rödvinet i en sakta ström från en kullstjälp karafin och droppade ned på golvet. En liten gosse, som begagnade sig af den allmänna förvirringen, stod på tärna och sträckte sig fram öfver bordet för att nå äpplena och drufvorna på fruktskålen.

Annars funnos inga andra inne än friherrinnan Elisabeth och Cordelia, som stod och baddade den avsvimmade unge mannens hufvud med kallt vatten. Den ene af de män, som hade följt honom in, och som tydligen var hans betjänt, hade jämrat sig och gråtit så högljudt och utgjutit sig i i en sådan ström af ord på franska språket, att baronen hade tagit honom in på sitt eget rum för att i fred få höra hans förklaringar på hvad som händt.

Bakom en portiere, som hängde mellan matsalen och kabinetet, stod Tony och tittade in. Hennes hjärta slog upp i halsen. Hon vågade icke komma närmare, men hon ville dock se, hvad som tilldrog sig i salen.

(Forts.)

Innehållsförteckning.

Jetta Liedbeck (med por-trätt); af H. A. Ring. — Om bord på »Sibylla»; poem af Daniel Fallström. — »Fin de siècle»; af L. H. — En fråga för dagen; af Amanda Leffler. — »Underkänd»; skiss för Idun af Elsa Lindberg. (Slut från föreg. nr.) — Några spörsmål till ödet från en humör; af Cordelia. — Iduns skollofskoloni 1893; af Dr Carl Flensburg. — »Att göra godt...» Några betraktelser af Erny. (Slut från nr 34.) — Litteratur: För akvarellmålarinnor. — Ur nobisboken. — Teater och musik. — En gammal historia; af Helena Nyblom. (Forts.) — Tidsfördrif.

Sidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

Som mycket tjusande jag ansedd är, och praktfull, härlig är den dräkt jag bär.

I guld och purpurglans den strålar klar

hvar morgon ny och lika underbar.

Se, skuggor, dimmor vika för min glans, och bleknad flyktar himlens stjärnekran.

Det finns bland jordens barn, när jag mig ter, ej en som mig ej gladt en hälsning ger.

Af tusen skalder jag besjungen är, dock ännu sångaren mig håller kär, och säkert ännu mången, mången gång jag blir beskrifven uti dikt och sång.

Af fjorton delar små mitt namn består, och utaf dessa nu du bilda får ord tjugutvå: nämna först nu hvem det var

som här i lifvet först dig älskat har! Namn på en gud, som uti forna dar af nordens folk ofantligt hyllad var.

En tid på dygnet mellan natt och dag. Ett tillstånd, som dig skänka kan behag,

när du befinner dig däri. Ett bindeord. Hvad göra kornen fort på bördig jord? Och hvad sågs lilla Frida göra, när ung Axel sade han höll henne kär?

En stad uti Italien. En flod i Ryssland. Hvad är motsatsen till god?

Hvart föll din sykorg, när du släppte den? En egenskap, som finns hos tappra män.

En fågel, som på vattnet simma kan. Hur var den gärningen, som bifall vann?

Hvad som vid bakning utaf mjöl bereds.

Hvad är det, som gör bonden väl tillfreds,

när åkern länge stått där ful och torr? Hur nämnes ofta de längst upp mot norr

belägna landen? Ett pronomen gif!

Ett djur, hvars gift har skördat mångt lif.

En buskart, som i backar växer mest. Hvad gjorde gossen på sin ystra häst?

Till sist hvad säkert du nu brister ut, när du på dessa frågor vill ha slut.

Nog många flera ord vi kunna få, men nu för denna gång det räcka må.

Anni.

Aritmogryf.

13	17	2	11	1	14	3
2	6	19	22	3	2	5
6	14	25	26	4	4	3
5	14	20	8	7	8	2
11	17	23	10	3	14	3
20	17	14	3	11	3	14
17	25	20	8	22	1	23
13	2	1	10	17	23	11
14	6	3	4	3	11	3
3	7	2	6	10	17	23
14	3	2	19	6	23	23
23	6	25	13	9	8	2
8	25	8	13	3	14	11
14	6	10	17	11	6	14

Stafvelsegåta.

.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

lü-bi-själ-bäck-dos-sa-er-le-te-ven-land-ri-by-vast-sea-borg-svärd-bon-ne-ab-sjö-egn-garn-fors-aime-ba-ang-si-älf-tull-lorr-orre-sand-al-lis-ra-burg-deen-gö-bar.

Af dessa 40 stafvelser bildas 15 ord, som insätts i de uppfirån och nedåt gående rutraderna så, att en bokstaf kommer i hvarje ruta.

De 15 orden äro: 1) land i Asien, 2) dansk ö, 3) svensk älf, 4) lust-slott, 5) järnverk i Göta rike, 6) station i södra Sverige, 7) bekant kloster, 8) stad i Hannover, 9) stad i Portugal, 10) en af de små Antillerna, 11) stad i Skottland, 12) fransk provins vid Medelhafvet, 13) ort, bekant från Gustaf I:s tid, 14) engelsk ö, 15) svensk stad.

Äro orden funna, bilda de bokstäfver, som komma i de med punkter utmärkta fälten i ofvanstående figur, ett bekant ordspråk.

G. R.—d.

Begynnelsebokstäfverna bilda en berömd upptäcktresandes namn, de vägräta linierna: 1) gudinna, 2) mansnamn, 3) verb, 4) flod i Ryssland, 5) stad i Spanien, 6) bibliskt namn, 7) del af en lampa, 8) måltid, 9) vattenfall, 10) stenfrukt, 11) lökväxt, 12) mineral, 13) djur, 14) gift.

Ingeborg.

Lösningar.

Logogryfen: Areopagen; o, ge, gro, Ane, Aron, erg, gropen, Ran, en, aga, Nero, neg, Per, Pan, por, pro, gen, par, ren, Arno, oporan, rep, page, egen, gren, agera, ropa, grepe, Nora, arg, noga, apa, rena, ogen, ro.

Charaden: Korståg.

Ifyllningsgåtan: Näckros, smörask, lung-sot, laxrygg, flundra, general, aseptin.

Aritmogryfen: 1) Halsband, 2) Euklides, 3) motbjuda, 4) Snoilsky, 5) Öregrund, 6) brudstol, 7) osmaklig, 8) rusdryck, 9) notkärna, 10) Alvarta — Hemsöborna.

Bokstafsgåtan: 1) Sala, 2) Pregel, 3) Arlöf, 4) Ningpo, 5) Indien, 6) Elsass, 7) Nebo — Spanien, Alfonso.

Brefläda. Wdm, Umeå. Med anledning af eder förfrågan om tiden för insändandet af svar å tankeuppgifter första vi er uppmärksamhet på, att afdelningen »Tidsfördrif» endast är afsedd till just tidsfördrif, således ingen pristäffing. Att offentliggöra namnen på dem, som likaväl skulle vilja insända lösningsgar, skulle inkräkta allt för mycket på det knappa utrymmet.

Portvin,

skeppadt af firman Cockburn, Smithes & Co i Oporto och härstädes lagradt i flere år samt garanteradt fritt från främmande tillsatser, rekommenderas såsom synnerligen utmärkt till pris af kr. 2,10 pr but. Riks- o. Allm. tel. K. A. Nydahl & Co, Sthlm, Storeplan 2.

CAKES fullt jämförliga med de engelska, fås hos de flesta specialhandlare i hufvudstaden. FÖRSÖK! C. W. SCHUMACHER Kgl. Hofleverantör — 17 Norrlandsgatan 17, Stockholm. SPISBRÖD, många sorter. Försändes öfver hela riket. Begär prisKuranti!